

صنعت صلح آمیز هسته‌ای برای جنگ نیست، برای اداره‌ی کشور است؛ برای کشاورزی است، برای درمان و بهداشت است، برای انرژی و همه‌ی چیزهایی است که مَتکی به انرژی است. مَلت ایران دارد کار خودش را انجام می‌دهد؛ به شما چه؟ به شما چه ربطی دارد؟

۱۴۰۴/۱۱/۲۸

▼ گزارش روز

پایان هژمونی انرژی واشنگتن

تازه‌ترین آمار منتشر شده از وضعیت ذخایر راهبردی نفت ایالات متحده (SPR)، پرده از یک بحران ساختاری در بدنه امنیتی این کشور برمی‌دارد. خروج بی‌سابقه ۷,۱ میلیون بشکه نفت در هفته پایانی آوریل ۲۰۲۶، نه تنها یک رکورد منفی از اکتبر ۲۰۲۲ تاکنون است، بلکه سطح موجودی را به زیر رقم بحرانی ۳۹۸ میلیون بشکه تنزل داده است. ریشه این ناتوانی راهبردی به دوران ریاست‌جمهوری جو بایدن بازمی‌گردد.

در آن دوره، واشینگتن در اقدامی که بسیاری از کارشناسان آن را «قمار سیاسی برای کنترل موقت قیمت بنزین» توصیف کردند، بیش از ۱۸۰ میلیون بشکه از ذخایر ملی را بدون وجود بحران فیزیکی در عرضه، روانه بازار کرد. آن تصمیم جناحی، ظرفیت دفاعی آمریکا را در وضعیتی که ذخایر روی عدد ۶۰۰ میلیون بشکه تثبیت شده بود، متزلزل ساخت.

اکنون در سال ۲۰۲۶، در حالی که جهان با انسداد مسیرهای ترانزیتی و بحران واقعی عرضه روبروست، ایالات متحده ابزار لازم برای مدیریت بازار را در اختیار ندارد. از سال ۲۰۲۱ تاکنون، ذخایر استراتژیک آمریکا کاهش حدود ۳۵ درصدی را تجربه کرده است که تندترین شیب تخلیه در تاریخ این مخازن زیرزمینی محسوب می‌شود.

علیرغم وعده‌های مکرر برای بازخرید نفت در قیمت‌های پایین، نوسانات بازار و تورم ساختاری مانع از احیای این ذخایر شده و هزینه جایگزینی هر بشکه نفت برای مالیات‌دهندگان آمریکایی اکنون ۲۵ تا ۳۰ درصد بیشتر از قیمت فروش اولیه است. با نرخ برداشت فعلی (متوسط یک میلیون بشکه در روز در دوره‌های بحران)، امنیت انرژی آمریکا عملاً عمری کمتر از یک سال خواهد داشت.

این وضعیت نشان می‌دهد که واشینگتن با تهی کردن انبارهای راهبردی خود، عملاً «حق وتوی انرژی» خود را در معادلات جهانی از دست داده است. وابستگی مجدد به واردات در شرایط بحرانی و خالی بودن دست دولت برای مداخله در بازار، آمریکا را در برابر شوک‌های ژئوپلیتیک خاورمیانه به شدت آسیب‌پذیر کرده است؛ میراثی تلخ که امنیت ملی این کشور را برای دهه‌های آینده تحت‌الشعاع قرار خواهد داد.

[علی محمدی]

▼ خبر ویژه

دوره گردی ترامپا

بعد از رجزخوانی‌های پوشالی «دونالد ترامپ» رئیس‌جمهور آمریکا درباره تنگه هرمز و محاصره دریایی ایران، اکنون از دوره‌گردی وی برای جمع‌کردن متحد در جهت اقدام در این آبراه مهم خبر می‌رسد. نشریه «وال استریت ژورنال» گزارش داد که دولت آمریکا به دنبال شرکای بین‌المللی برای ایجاد ائتلاف جدید دریایی برای باز کردن تنگه هرمز است. وال استریت ژورنال بر اساس یک مکاتبه داخلی وزارت امور خارجه آمریکا که روز سه‌شنبه به سفارتخانه‌های این کشور در سراسر جهان ارسال شد، نوشت: «این طرح به رهبری آمریکا بر اشتراک‌گذاری اطلاعات، هماهنگی دیپلماتیک و اجرای تحریم‌ها متمرکز خواهد بود و به دیپلمات‌ها دستور داده شده است که دولت‌های خارجی را به پیوستن به عنوان شرکای دیپلماتیک یا نظامی تشویق کنند.» یک مقام آمریکایی به این نشریه گفت که این ائتلاف جدید تحت عنوان «برساخت آزادی دریانوردی»، یکی از ابزارهای دیپلماتیک و سیاسی در اختیار ترامپ است. در این گزارش همچنین آمده است: «این طرح، تلاش مشترکی را بین وزارت خارجه، به عنوان مرکز عملیات دیپلماتیک و سنتکام که با ارتش‌های شرکا هماهنگ می‌شود، پیش‌بینی می‌کند.»

▼ حرف روز

تصمیم امارات متحده عربی برای خروج از سازمان کشورهای صادرکننده نفت (اوپک) و ائتلاف اوپک پلاس را نمی‌توان صرفاً یک واکنش مقطعی دانست. این تصمیم می‌تواند نتیجه سال‌ها نارضایتی انباشته، تغییر در راهبردهای اقتصادی و بهره‌گیری از شرایط ژئوپلیتیک متغیر منطقه باشد. این روند را می‌توان در چهار محور اقتصادی، استراتژیک، ژئوپلیتیک و زمان‌بندی تحلیل کرد.

نخست، در حوزه اقتصاد انرژی، امارات طی سال‌های اخیر سرمایه‌گذاری گسترده‌ای در توسعه زیرساخت‌های نفتی انجام داده است. این کشور قصد دارد ظرفیت تولید خود را تا چند سال آینده به حدود پنج میلیون بشکه در روز برساند. با این حال، نظام سهمیه‌بندی اوپک پلاس تولید امارات را محدود می‌کند و مانع بهره‌برداری کامل از این ظرفیت شده است. در چنین شرایطی، رویکرد امارات به تدریج از «مدیریت قیمت از طریق محدودیت عرضه» به «افزایش تولید برای تصاحب سهم بیشتر از بازار جهانی» تغییر یافته است؛ به‌ویژه با توجه به این نگرانی که در بلندمدت، گذار جهانی به انرژی‌های پاک می‌تواند تقاضای نفت را کاهش دهد.

دوم، مسئله استقلال استراتژیک در تصمیم‌گیری انرژی مطرح است. ساختار تصمیم‌گیری در اوپک پلاس تا حد زیادی تحت تأثیر توافقات میان تولیدکنندگان بزرگ، به‌ویژه عربستان سعودی و روسیه، قرار دارد. امارات که خود را بازیگری مهم در بازار جهانی انرژی می‌داند، گاه از محدود بودن نقش خود در تعیین سیاست‌های تولیدی نارضاضی بوده است. خروج از چنین چارچوبی می‌تواند به این کشور امکان دهد سیاست تولید و صادرات نفت خود را با انعطاف بیشتری تنظیم کند.

سوم، تحولات ژئوپلیتیک منطقه‌ای نیز در این محاسبات بی‌تأثیر نیست. افزایش تنش‌های امنیتی در خاورمیانه و تغییر در الگوهای اتحادیه‌های منطقه‌ای باعث شده برخی کشورها به بازنگری در وابستگی‌های سنتی خود بپردازند. در چنین فضایی، امارات ممکن است ترجیح دهد در حوزه‌های راهبردی، از جمله انرژی، استقلال بیشتری در تصمیم‌گیری داشته باشد.

چهارم، زمان‌بندی چنین تصمیمی نیز اهمیت دارد. بازار جهانی انرژی در سال‌های اخیر تحت تأثیر جنگ‌ها، تنش‌های ژئوپلیتیک و اختلال در مسیرهای انتقال انرژی با نوسان‌های زیادی روبه‌رو بوده است. در چنین شرایطی، تغییر در سیاست تولید یک کشور ممکن است کمتر از گذشته به عنوان عامل اصلی نوسان قیمت‌ها دیده شود و همین امر می‌تواند فضای مانور بیشتری برای تصمیم‌های مستقل ایجاد کند. در مجموع، بحث درباره خروج امارات از اوپک را می‌توان نشانه‌ای از تغییرات عمیق‌تر در ساختار بازار جهانی انرژی دانست؛ تغییری که از رقابت بر سر قیمت به رقابت بر سر سهم بازار، و از همکاری‌های سنتی به سیاست‌های انرژی انعطاف‌پذیرتر در حال حرکت است.

[رضا کریمی صالح]

نظام ایران مقاوم و پویا است

ریچارد نفیو، مقام سابق وزارت خارجه آمریکا و معمار تحریم‌ها علیه ایران، به دولت «دونالد ترامپ» توصیه کرد که جنگ را پایان دهد. نفیو طی یادداشتی در نشریه «فارین افرز» با اشاره به اینکه ترامپ هنگام اعلام جنگ با ایران از مردم این کشور خواست حکومت را تغییر دهند، نوشت: «با این حال، دولت او به سرعت از شعار تغییر رژیم فاصله گرفت و تمرکز خود را بر جلوگیری از دستیابی تهران به سلاح هسته‌ای قرار داد.» وی درباره دروغ‌گویی‌های ترامپ توضیح داد: «چالش اصلی واشنگتن این است که سیاست‌هایش تا امروز نه تنها به مردم ایران کمک نکرده، بلکه با تحریم‌های فلج‌کننده، زندگی روزمره آن‌ها را سخت‌تر کرده است. تغییرات در رهبری ایران نشانه پویایی نظام است، و مشکلات ساختاری عمدتاً ریشه در فشارهای خارجی و جنگ اقتصادی دارد.» این سیاستمدار آمریکایی با بیان اینکه نظام جمهوری اسلامی توان مدیریت فشارها را دارد، تحلیل کرد: «بازسازی توان نظامی برای بازدارندگی در برابر تهدیدات خارجی، و احیای اقتصاد ملی با اتکا به توان داخلی، هر دو در دستور کار ایران قرار دارند. برخلاف ادعای غرب، اولویت دادن به دفاع ملی به معنای نادیده گرفتن معیشت نیست، بلکه تضمین‌کننده بقای کشور در برابر زورگویی‌های خارجی است.» نفیو به دولت ترامپ توصیه کرد: «با توجه به واقعیت‌ها، ایالات متحده بهتر است سیاست شکست‌خورده فشار حداکثری را کنار بگذارد و به جای توافقات نامیشی، به دنبال تعامل محترمانه با ایران باشد. یک توافق واقعی و متوازن که تحریم‌ها را به طور کامل و قابل راستی‌آزمایی لغو کند، هم به نفع مردم ایران است و هم به ثبات منطقه کمک می‌کند.» وی با بیان اینکه واشنگتن باید از مداخله در امور داخلی ایران دست بردارد، اظهار داشت: «حفظ ثبات در تنگه هرمز، که ایران خود نگهبان امنیت آن است، با تداوم آتش‌بس موجود، بر هرگونه ماجراجویی نظامی یا توافق تحقیرآمیز که قصد تضعیف حاکمیت ایران را داشته باشد، بسیار ترجیح دارد.» معمار تحریم‌های ایران ادامه داد: «در نهایت، ایران با وجود چالش‌های اقتصادی ناشی از تحریم‌ها، کشوری با مردمی مقاوم، نهادهایی بالغ و توانایی حل بحران‌ها از درون است. راه حل نهایی، احترام به حق حاکمیت ملی ایران و رفع تحریم‌های ظالمانه است، نه انتظار فروپاشی از درون.»

سکوت جولانی و تداوم توسعه طلبی صهیونیست‌ها در خاک سوریه

نظامیان صهیونیست همزمان با آغاز یک برنامه فنی و نظامی جدید که شرکت آمریکایی Ondas از طریق بازوی دفاعی خود، M Defense 4 در آن مشارکت دارد، شروع به پاکسازی میدان‌های مین کرده‌اند که چندین هکتار در امتداد مرز با سوریه امتداد دارند. این شرکت آمریکایی اعلام کرد که برنامه مین‌زدایی در امتداد مرز اراضی اشغالی و سوریه در مراحل به مدت سه سال اجرا خواهد شد و گزینه‌هایی برای گسترش این منطقه در مراحل بعدی نیز وجود دارد. قرارداد اولیه که در مارس ۲۰۲۶ میلادی اعلام شد، شامل پاکسازی مین‌ها و مهمات منفجر نشده از مناطقی به مساحت تقریبی ۳۰۰۰ دونم (۳ کیلومتر مربع) طی سه سال است و بندی در آن وجود دارد که امکان تأمین مالی ۳۰ میلیون دلار اضافی در مراحل بعدی را فراهم می‌کند که نشان می‌دهد این پروژه فراتر از یک عملیات میدانی محدود، به یک طرح بلندمدت برای مهندسی مجدد نوار مرزی از نظر امنیتی و نظامی تبدیل شده است. شرکت دفاعی M Defense 4 برای اجرای این پروژه به یک پلتفرم هوش مصنوعی یکپارچه متکی است که ربات‌های زمینی خودران، پهپادهای نقشه‌بردار، فناوری‌های پیشرفته حسگر و سیستم‌های پردازش داده‌های هوش مصنوعی را با هم ترکیب می‌کند.

دو هفته تا ناپدید شدن کالاها از لندن

روزنامه ایندپندنت در گزارشی تحلیلی هشدار داد که با تداوم تنش‌ها در خاورمیانه، «قدرت کامل» تبعات اقتصادی این درگیری‌ها تا دو هفته آینده بازار خرده‌فروشی بریتانیا را هدف قرار خواهد داد. طبق این گزارش، اختلال در مسیرهای کشتیرانی که از ماه مارس آغاز شده، زنجیره تأمین کالاهای اساسی را با بحرانی جدی مواجه کرده است. داده‌های آماری نشان می‌دهد با اتمام ذخایر انبارها، احتمال مشاهده «قفسه‌های خالی» و جهش تورم مواد غذایی تا مرز ۱۰ درصد بسیار بالاست. این بحران که با افزایش ۴۲ دلاری قیمت نفت و جهش ۷۵ درصدی بهای گاز همراه شده، فشاری ۱۱ میلیارد پوندی بر بودجه خانوارها تحمیل خواهد کرد. ایندپندنت تأکید می‌کند که به دلیل تأخیر در رسیدن محموله‌های جایگزین، شوک اصلی قیمت‌ها و کمبود کالا از اواسط ماه می در سوپرمارکت‌ها نمایان می‌شود و مصرف‌کنندگان بریتانیایی باید خود را برای سخت‌ترین دوران معیشتی پس از بحران انرژی آماده کنند.

◀ یک منبع آگاه در وزارت نفت از افزایش قابل توجه درآمد نفتی ایران طی ۲ ماه گذشته خبر داد. این مقام آگاه افزود، نفت ایران هم‌اکنون با نرخ بیش از ۲ برابر مدت مشابه در بهمن‌ماه به فروش می‌رسد. به گفته این مقام وزارت نفت، جریان بازگشت ارز نفتی هم‌اکنون بدون مشکل برقرار است و این ارز برای استفاده به طور پایدار در اختیار بانک مرکزی قرار می‌گیرد. پیش‌تر یک نماینده مجلس از وضعیت خوب بازگشت ارز نفتی به کشور خبر داده بود. همچنین بر اساس داده پایگاه‌های رصد نفتکش‌ها، میزان صادرات نفت ایران از ۱.۵ میلیون بشکه قبل جنگ به ۱.۸ میلیون بشکه افزایش یافته است. همچنین در حین محاصره نیز ۱۵ میلیون بشکه نفت ایران صادر شده است.

◀ آسامه حمدان، از سران جنبش مقاومت اسلامی فلسطین «حماس»، گفت: «به میانه‌ها اطلاع دادیم که از رفتن به مرحله دوم قبل از انجام تعهدات مرحله اول خودداری می‌کنیم.» حمدان توضیح داد: «شاغلان فراتر از نقض صرف توافق [آتش‌بس]، به تجاوز روزانه سیستماتیک علیه مردم غزه روی آورده‌اند.» وی در این باره اظهار داشت: «شاغلان به مدت ۲۰۰ روز است که از تعهدات خود ذیل توافق آتش‌بس غزه سر باز می‌زنند.» این مقام حماس افزود: «شاهد همدستی ملانوف با اشغالگران به قیمت غزه هستیم.»

◀ محمود قماطی، نایب‌رئیس شورای سیاسی حزب‌الله بر تداوم مقاومت تا زمان آزادی تمام سرزمین لبنان تأکید کرد. قماطی گفت که «نبیه بری» رئیس پارلمان لبنان، مذاکرات مستقیم با دشمن صهیونیست را قویاً رد می‌کند و دولت نمی‌تواند موضع او را نادیده بگیرد. وی با بیان اینکه صبر ما در برابر تجاوز رژیم صهیونی حد و مرزی دارد، توضیح داد: «این ربطی به جنگ اسرائیل علیه ایران ندارد. مقاومت تا زمانی که تمام سرزمین لبنان آزاد نشود، متوقف نخواهد شد.»

◀ جی هرست، حسابرس پنتاگون، به اعضای کنگره گفت که هزینه عملیات در ایران تاکنون ۲۵ میلیارد دلار بوده است. این اولین گزارش مالی است که توسط پنتاگون به صورت علنی فاش می‌شود. هرست در جریان جلسه استماع مجلس نمایندگان درباره درخواست بودجه پنتاگون گفت: «تا امروز، ما حدود ۲۵ میلیارد دلار صرف عملیات خشم‌آمیزی کرده ایم، بخش عمده این هزینه مربوط به مهمات بوده است.»

◀ جدیدترین گزارش شبکه خبری سی‌ان‌ان بر این نکته تأکید دارد که نیروهای دریایی ایرانی، کنترل‌کننده بلامنازع تنگه هرمز و خلیج فارس هستند و آنها تعیین می‌کنند که کشتی‌ها از چه مسیری حرکت کنند اما در عین حال، کشتی‌های ایرانی به فعالیت‌های خود می‌پردازند و نیمی از آنها در بنادر ایران بارگیری می‌کنند که این یعنی محاصره آمریکا نادیده گرفته شده است.